بازنویسی «پایتخت۶» ادامه دارد

نویسنده فصل ششم سریال تلویزیونی «پایتخت» درباره ویژگی‌های قصه این فصل، ماجرای سفر به خارج از کشور یکی از شخصیت‌ها و چالش‌های داستانی آن توضیحاتی ارائه کرد.

آرش عباسی، نویسنده فصل ششم سریال پایتخت در گفت‌وگو با مهر با اشاره به نگارش فیلمنامه این سریال بیان کرد: تاکنون حدود شش قسمت از این سریال به نگارش درآمده است و باید گفت هرچه جلوتر می‌رویم کار سخت‌تر و وسواس ما در نوشتن بیشتر می‌شود. وی درباره شروع فیلمبرداری همزمان با نگارش بیان کرد: قطعا باید قبل از شروع فیلمبرداری، هشت قسمت را تمام کنیم. با این حال من فعلا در حال بازنویسی هستم و از قسمت اول کار بازنویسی قسمت‌ها را انجام می‌دهم. نویسنده پایتخت درباره شخصیت‌های این فصل از سریال توضیح داد: به جرات می‌توان گفت همه شخصیت‌ها دچار تحول شده‌اند و با آنچه در ذهن مخاطب است متفاوت هستند.

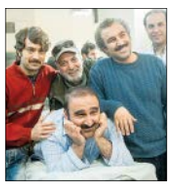

تولید سریال‌های بالای ۱۰۰ قسمت

بهرنگ ملك‌محمدی، مدیر فیلم و سریال مرکز سیما فیلم با ایلنا گفت‌وگو کرده و از تولیدات تازه سیما خبر داده است.

او درباره تولید مینی‌سریال‌هایی که به نوعی از لحاظ کیفی موفق‌تر از سریال‌های بلند تلویزیون هستند و اغلب با استقبال مخاطبان هم مواجه می‌شوند، گفت: قرار بر این است که رنگ‌آمیزی سریال‌ها متفاوت باشد. ما در دوره‌ای فقط هفته‌ای یك شب سریال داشتیم. چون جهان به این صورت بود، اما الان جدول پخش شبکه‌های مختلف دنیا دیگر به این صورت نیست. یعنی آنها حجم زیادی سریال تولید می‌کنند، بنابراین تلویزیون ما هم باید جدول پخش خود را با استاندارد جهانی هماهنگ کند که می‌شود هر شب. البته اکنون پخش شبکه‌های مختلف تلویزیون این موضوع را رعایت می‌کنند که دو شب پخش نداشته باشند. به نوعی آخر هفته‌ها یك شب خلاصه قسمت‌های هفته پخش می‌شود و یك شب آف هستند.

سریال‌های چندفصلی

وی درباره دلیل زیاد شدن قسمت‌های مجموعه‌های مختلف بیان کرد: اساسا ساخت سریال به صورت انبوه یك اتفاق جهانی است، یعنی شما سریال‌های کره‌ای و ترکیه‌ای را هم که نگاه کنید، شاهد مجموعه‌هایی با فصل‌های مختلف هستید. آنها هم روز اول به سریال‌های با کیفیت در این زمینه نرسیده‌اند. بر همین اساس ما هم در حال انجام این کار هستیم. به عنوان مثال، سریال ستایش در سه فصل تولید شد. مجموعه کیمیا نیز از جمله آثار بلند تلویزیون به شمار می‌آید.

سریال‌های بلند

ملك‌محمدی اظهار کرد: همین الان برای تولید سریال‌های بالای صد قسمت در تلویزیون برنامه‌ریزی شده است. منتها ساخت این آثار بودجه، هماهنگی و زمان می‌خواهد. باید قبول کنیم مینی سریال‌ها زودبازده‌تر هستند. به عنوان مثال مجموعه «گیله‌وا» اگر ۶۰ قسمت بود، اینقدر زود به نتیجه نمی‌رسید. ولی سریال‌های حول و حوش ده قسمت خیلی سریع آماده می‌شود.

مدیر فیلم و سریال مرکز سیما فیلم افزود: اکنون رنگ‌آمیزی تولیدات سیما به‌گونه‌ای است که ترکیب مجموعه‌های کوتاه و بلند را شاهد باشیم. در گذشته یك سری عدد مطرح می‌شد و بر اساس آن سریال‌ها ۲۶ یا ۳۲ قسمتی بودند، ولی الان این عددها جابه‌جا شده و بر اساس ظرفیت مجموعه‌ها میزان قسمت‌های آنها مشخص می‌شود. اکنون ما هرجایی احساس کنیم قصه تمام است، مجموعه را تمام می‌کنیم. به عنوان مثال مجموعه «پناه آخر» قرار بود ۱۳ قسمت باشد ولی ما به شکل عامدانه آن را ده قسمت کردیم.

تولیدات تازه

مدیر فیلم و سریال مرکز سیمافیلم در بخش پایانی صحبت‌هایش درباره تولیدات تازه سیمافیلم گفت: اکنون دو سریال در دست تولید داریم. سریال «زیر خاکی» به کارگردانی جلیل سامان و تهیه‌کنندگی رضا نصیری‌نیا که اکنون تصویربرداری آن در تهران در حال انجام است. این اثر ۲۶ قسمتی بوده و پژمان جمشیدی، ژاله صامتی وهادی حجازی‌فر در آن به ایفای نقش می‌پردازند.

البته فکر می‌کنم زمان پخش این مجموعه سال آینده باشد. همچنین لازم است بگویم که یك فصل این سریال تاریخی بوده و در سال ۵۷، ۵۸ روایت می‌شود. علاوه بر این سریال دیگری به نام «ایلدا» نیز در دست تولید داریم که آن هم برای سال ۵۸، ۵۹ و ابتدای جنگ بوده و در حال تصویربرداری در خرم‌آباد است. راما قویدل، کارگردان این مجموعه بوده و سیدعلیرضا سبط احمدی هم تهیه‌کنندگی آن را به‌عهده دارد.

بال‌سازی در صدا و سیما را پر کنید!

مشاهیر

جای خالی مشاهیر بزرگ

سیروس الوند
نویسنده و کارگردان

به طور کلی تلویزیون در حوزه تاریخ و شخصیت‌های تاریخی‌ای که داریم، محدود عمل کرده است. به عنوان مثال خود من خیلی دوست داشتم از بین همه این چهره‌ها درباره دو تا از این اشخاص کار کنم. لطفعلی خان زند که از شخصیت‌های برجسته با ماجراهای مخاطب‌پسند آن یکی از اینهاست که پیشنهاد ساخت سریال آن را دادم؛ همچنین مرحوم مصدق هم کاراکتر دیگری است که طرح آن را هم در قالب یك سریال هفت قسمتی دادم. این شرایطی است که وجود دارد، به عنوان مثال مدرس شخصیت برجسته و مهمی است و بارها درباره اش کار ساخته شده یا میرزا کوچك‌خان نیز به همین ترتیب اما در سوی دیگر شخصیت‌های بسیاری در گوشه و کنار تاریخ، ادبیات و فضاهای مختلف هستند که جوانان ما نمی‌شناسندشان و توجهی هم به آنها نمی‌شود. واقعا چرا نباید شخصیت مولانا، سعدی، بایزید بسطامی و... کار شود؟ به همین دلیل در این فضا، تلویزیون اغلب تاریخی مذهبی کار کرده و البته که نتیجه آن کارهای ماندگاری مثل امام علی(ع)، ولایت عشق و... بود اما در سوی دیگر و در زمینه تاریخ معاصرمان گاهی کارهایی به چشم می‌خورند که چندان کامل نیستند، در حالی که مردم این تاریخ را از پدران و بزرگ‌ترهایشان می‌شنوند، به همین خاطر نمی‌شود به این تاریخ با دیدگاه صرف سیاسی امروز نگاه کرد. اینها جای خالی هستند که در تلویزیون وجود دارد و گاهی بعضی پیشنهادهایی را که ارائه می‌شود هم نمی‌پذیرند، مثل همان مصدق که نزدیك به چهارماه درگیر آن بودیم و آخر هم به جایی نرسید. در حوزه گونه هم جدا از فضاهای معروف ترسناك، وسترن و تاریخی که در فرنگ پایه‌گذاری شدند، در تلویزیون همیشه گونه خانوادگی-اجتماعی به خوبی کار شده و تماشاگرپسند بوده، فضایی که جزو موفق ترین تولیدات تلویزیون محسوب می‌شود.

در کنار آن مدتی بود که سریال‌های پلیسی زیادی تولید شد، اتفاقی که به خودی خود خوب است اما نباید از حد بگذرد چون ارائه بیش از اندازه این کارها نتیجه عکس می‌دهد. به هر حال راه این که تماشاچی ما تلویزیون‌های بیگانه را نبیند، ساخت مجموعه‌های جذاب در قالب‌های تازه است، به صورتی که نویسنده‌ها و فیلمسازها فضای کافی برای فکر کردن و ارائه داشته باشند.

> **الوند:** راه این که تماشاچی ما تلویزیون‌های بیگانه را نبیند، ساخت مجموعه‌های جذاب در قالب‌های تازه است، به صورتی که نویسنده‌ها و فیلمسازها فضای کافی برای فکر کردن و ارائه داشته باشند

تاریخی

تاریخ معاصر

جبار آذین
منتقد

با توجه به این‌که تلویزیون رسانه‌ای فراگیر، ملی و دارای مخاطبان گسترده است، ضرورت تام دارد تا برای ارتباط موثر با جامعه، فرهنگسازی و همچنین حفظ دستاوردهای اجتماعی و فرهنگی برای ارتقای فرهنگ جامعه در گونه‌های مختلف هنری با استفاده از موضوعات مبتلا به جامعه، آثار شایسته، غنی و فاخر بسازد. تلویزیون ایران در سال‌های پس از انقلاب در گونه‌های مختلف به‌ویژه گونه‌های خانوادگی، اجتماعی و گاهی تاریخی فیلم‌ها و سریال‌هایی را تولید کرده که برخی از آنها با اقبال بینندگان هم روبه‌رو شده است.

با آن که صدا و سیما در دوره‌های مختلف کوشیده تا از سویی با توصیه‌های اجتماعی، مناسبت‌های دینی، ملی و مذهبی را هم در قالب سریال‌های خود پوشش دهد، اما در این راستا چندان تاثیرگذار، فراگیر و ملی عمل نکرده است. در جامعه امروز ایران و همچنین تاریخ معاصر کشور، هزاران رویداد و شخصیت‌های مهم اجتماعی، سیاسی، دینی و تاریخی وجود دارند که می‌شود و می‌توان بر اساس قصه زندگی آنها و حوادث کشور فیلم‌ها و سریال‌ها ساخت تلویزیون در زمینه تولید آثار انقلابی، سیاسی و ملی دچار فقر اساسی است، به گونه‌ای که ما به تعداد اندکی از فیلم‌ها و سریال‌های تلویزیونی برمی خوریم که در آنها به مسائل انقلابی و اجتماعی و موضوعات تلخ، اما مهم اجتماعی توجه شده باشد. در این بین رویدادهای تاریخی، به‌ویژه برای بینندگان نسل‌های جوان که با واقعیت‌های تاریخ معاصر و همچنین تاریخ انقلاب اسلامی آشنایی عمیق ندارند، می‌تواند مهم و تعیین‌کننده باشد.

در همین امتداد تولید آثار سیاسی ملی و نه جانبدارانه و جناحی بازهم جهت رشد آگاهی‌های جامعه بسیار تاثیرگذار است، لیکن متاسفانه در این نوع گونه مورد اشاره در تلویزیون، کم‌کاری صورت گرفته است و همچنین موضوعات مطرحی در جامعه وجود دارد، مانند اختلاس‌ها، ترورها و فعالیت‌های ضد فرهنگی و ضد اجتماعی که باید درباره آنها با تولید آثار خوب، مردم به سوی دستیابی به شناخت و آگاهی‌های فزون‌تر حرکت کنند.

متاسفانه در این حوزه هم تلویزیون کم کار است و آنچه به عنوان سوژه سریال‌ها مد نظر قرار می‌گیرد عمدتا موضوعات کلیشه‌ای و چندبار مصرف است که بارها حرف‌های گفته شده در آنها تکرار می‌شود، لذا لازم است تلویزیون با استفاده از سوژه‌های مهم و روز و بهره‌گیری از هنرمندان حرفه‌ای و گونه‌های مورد پسند بینندگان آثار مطلوب و بهینه و روشنگرانه بسازد و به سهم خود در فرهنگسازی نقش موثر ایفا کند.

در مجموع فیلم‌های انقلابی، روشنگرانه و سیاسی که رویکرد مناسبی داشته باشند، در این رسانه جایش خالی است. کارهای واقع نگرانه‌ای که قضاوت و تشخیص را به مردم بسپارد. ایده داشته باشند تا از کلیشه‌هایی که گاهی گریبانگیر تولیداتمان می‌شود فاصله بگیریم.

> **آذین:** در جامعه امروز ایران و همچنین تاریخ معاصر کشور هزاران رویداد و شخصیت‌های مهم اجتماعی، سیاسی، دینی و تاریخی وجود دارند که می‌شود و می‌توان بر اساس قصه زندگی آنها و حوادث کشور فیلم‌ها و سریال‌ها ساخت

مشاهیر

جای خالی فناوری و قهرمان‌سازی

حسین سلطان محمدی
منتقد

تاامروز موارد مختلفی در سریال‌های ما مطرح شده است، با این حال در بعضی بخش‌ها مثل بحث ازدواج می‌شود از زوایای مختلف دیگری هم کار کرد چراکه به‌جز مخالفت خانواده‌ها، تفاوت‌های مختلف و عدم تفاهم‌ها موارد دیگری هم هستند که می‌شود به آنها پرداخت. مورد دیگری که وجود دارد در حوزه فضاهای مجازی، پیشرفت‌های مختلف در حوزه علمی و فناوری است؛ مواردی که خیلی کم به آنها پرداخته‌ایم، تا جایی که در بخش پلیسی به جز هوش سیاه و گاندو کمتر دیده‌اید که نیروی انتظامی از قدرت بالای الکترونیکی برخوردار باشد، موضوعی که این روزها در واقعیت وجود دارد و باید منعکس شود. در مسائلی مثل مواد مخدر هم باید از داستان‌های قدیمی و تخیلی بگذرند و به اتفاقاتی که امروز وجود دارد بیشتر پرداخته شود. پرداختن به چهره‌های تاریخی، ادبی، فرهنگی نه لزوما سیاسی و مبارزان با استعمار و... هم بخش دیگری است که وجود دارد. مثلا نمونه‌ای مثل شهریار تاامروز کمتر ساخته شده است، در صورتی که چهره‌های زیادی هستند که قابلیت کار دارند. حتی در داستان‌های مذهبی روایت‌های زیادی داریم که می‌توانیم با آن اذهان مخاطبان را درگیر کنیم.

تخیلی - ترسناک

ترس و وحشت گمشده

حمیدرضا پگاه
بازیگر

تا به امروز در تلویزیون شاهد سریال‌های متعددی بودیم که در گونه‌های مختلفی کار شده و به موضوعات بسیاری پرداخته؛ جریانی که در راستای جلب مخاطبان باعث شده که آنها را راضی نگه دارد و فضایی را فراهم کند که هر سلیقه‌ای را دربر بگیرد. در این بین یکی از مواردی که می‌شود بیشتر روی آن کار کرد، گونه ترسناك است که در بین اتفاقات مختلفی که وجود دارد، جایش تا حدی خالی است اما از آن جایی که تلویزیون یك رسانه ملی است نمی‌تواند این گونه را داشته باشد و چندان روی آن کار کند چراکه مخاطبانی که پای برنامه‌های این رسانه می‌نشینند رده‌های سنی مختلفی دارند که در هر زمانی بیننده این تولیدات هستند. با وجود این اگر چنین اتفاقی را هم رقم بزنیم از آن جایی که شبکه اختصاصی برایش وجود ندارد و در سوی دیگر هم فرهنگسازی در این زمینه صورت نگرفته، باز هم این امکان وجود ندارد. با این حال اگر سازوکار دیگری ترتیب داده شود تا پای این گونه به تلویزیون باز شود، این اتفاق خوب و جالبی رخ می‌دهد. گونه دیگری که تا امروز به آن پرداختیم اما کافی نبوده و جا دارد بیشتر آن را ببینیم سریال‌های ورزشی است. از آنجایی که ما رشته‌های مختلفی داریم، می‌توانیم گونهی با عنوان ورزشی را تعریف کنیم، کارهایی که صرفا جنبه سرگرمی نداشته باشد و در کنار این موضوع، آموزشی هم باشد و رده میانسال تا کوچکترها را نیز در بربگیرد.

تخیلی

رئال‌های فانتزی و تازه

امیر ابیلی
منتقد سینما و تلویزیون

گونه زیاد است، اما می‌بینیم ۹۰ درصد سریال‌های ما ملودرام و عاشقانه یا کمدی است. در تلویزیون به جز این موارد، آثار دیگر بسیار کم ساخته می‌شود. مثلا چند سال است کار پلیسی خوب نداشتیم. آثار فانتزی، علمی، جنایی و... هم کم داریم و همان‌گونه که گفتم از حدود بیست سی گونه موجود، فقط ملودرام، کمدی یا تاریخی داریم. آثار تاریخی هم فقط به تاریخی-مذهبی محدود شده است. این در صورتی است که می‌توانیم آثار آخرالزمانی نیز داشته باشیم؛ فضایی که یکی از گونه‌های پرمخاطب در دنیاست.

ما با همان ظرفیت تولید کارهای تاریخی‌مان می‌توانیم چنین آثاری بسازیم اما سمتش نمی‌رویم.

مثلا در سینما «تهران ۱۵۰۰» را داشتیم که پویانمایی بود؛ البته بهرام عظیمی کلی درددل درباره مشکلاتی که برای تصویر کردن آینده سر راهش گذاشتند، دارد. غیر از این، در آثار رئال هم می‌شود سمت این موضوع‌ها رفت. رامبد جوان سریالی به اسم مسافران داشت و گروهی را نشان می‌داد که از فضا آمده بودند.

از نظر تهیه و تولید اثر علمی-تخیلی محسوب نمی‌شد و فضا رئال بود، اما حداقل این فانتزی را داشت که ما فکر می‌کردیم این چهار نفر از فضا آمدند. این یك تك نمونه بود و نشان می‌دهد شما با همان ظرفیت تولید کار رئال، می‌توانی در متن تغییرات ایجاد کنی تا فضا فانتزی شود. در حوزه کار تاریخی، به جز آثار تاریخی-مذهبی، آثار معدودی مثل «شب‌های برره» داشتیم که فضای تاریخی - کمدی داشت و در واقع یك تاریخ جعلی را روایت می‌کرد. در زمینه تاریخ سیاسی هم بیشتر به تاریخ انقلاب پرداخته شده که معاصر است. به سایر گونه‌ها و محتواها کمتر توجه می‌شود.